

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۳۵

شماره چاپ:

۴۰۹

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۷/۲۳

نام دفتر:

مطالعات برنامه و بودجه

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۹۳۷۰-۲

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۱۱/۱۵

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح قانونی تسری تطبیق نصاب معاملات شهرداریهای کشور

و شهرداری تهران با نصابهای مذکور در ماده (۳)

قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵»

۱. توضیحات

۱. به گفته شورای عالی استان‌ها یکی از مشکلات شهرداری‌های کشور و شهرداری تهران [مشخص نبودن نصاب معاملات] در قانون «اصلاح بندهای «الف»، «ب» و «ج» ماده (۸۰) و (۸۶) قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۷۶)» است که با ابلاغ قانون برگزاری مناقصات (مصوب ۱۳۸۳) و لغو مواد مزبور به وجود آمده است.

۲. طبق ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات (مصوب ۱۳۸۳) معاملات از نظر نصاب (قیمت معامله) به سه دسته تقسیم می‌شوند:

۱. معاملات کوچک: معاملاتی که به قیمت ثابت سال ۱۳۸۲ کمتر از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشند. لازم به توضیح است که این رقم برای سال ۱۳۸۷ حدود ۳۵ میلیون ریال تعیین شده است.

۲. معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ مورد معامله بیش از سقف مبلغ معاملات کوچک بوده و از ده برابر سقف ارزش معاملات کوچک تجاوز نکند.

۳. معاملات بزرگ: معاملاتی که مبلغ برآورد اولیه آنها بیش از ده برابر سقف ارزش مبلغ معاملات کوچک باشد.

تبصره «۱» - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در ابتدای هر سال نصاب معاملات را براساس شاخص بهای کالاها و خدمات اعلام شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، جهت تصویب به هیئت وزیران پیشنهاد نماید.

۳. شورای عالی استان‌ها در مقدمه توجیهی طرح پیشنهادی خود معتقد است «طی ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات، مواد (۸۰) و (۸۶) قانون محاسبات عمومی در بخش نصاب معاملات نسخ صریح شده ولی تکلیف تعیین نصاب معاملات شهرداری‌ها» به دلیل عدم شمول قانون مناقصات بر آنها معلوم نیست؛ لذا طی ماده واحده‌ای پیشنهاد کرده است:

ماده واحده - سقف معاملات جزئی، متوسط و عمده موضوع ماده (۱) آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها مصوب ۱۳۴۶ و ماده (۱) اصلاحی آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران مصوب ۱۳۶۲ مطابق نصاب‌های مندرج در بندهای «۱» و «۲» و «۳» ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵ و تغییرات بعدی نصاب‌های مذکور براساس تبصره «۱» همین ماده تعیین می‌شود.

۲. مصوبه کمیسیون و پیامدهای آن

کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ماده واحده زیر را جایگزین پیشنهاد شورای عالی استان‌ها کرده است.

ماده واحده - ماده (۲۰ مکرر) آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها مصوب ۱۳۸۰ به شرح زیر اصلاح و تبصره ذیل آن ابقا می‌گردد:

ماده (۲۰ مکرر) - حدنصاب‌های تعیین شده در ماده (۱)، بندهای «الف»، «ب» و «ج» ماده (۴) و قسمت اخیر ماده (۱۶) و ماده (۲۰) این آیین‌نامه متناسب با شرایط اقتصاد کشور بنا به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و شورای عالی استان‌ها با تصویب هیئت وزیران قابل تجدید نظر خواهد بود.

۱. مصوبه کمیسیون ضمن اصلاح جزئی ماده (۲۰ مکرر آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها تبصره همان ماده درخصوص اجازه اختیار افزایش پنج در هزار را برای هر سال اعلام کرده است^۱ که مبنای تعیین معیار پنج در هزار مشخص نیست.

۲. طبق ماده (۳) قانون برگزاری نصاب معاملات براساس شاخص بهای کالاها و خدمات اعلام شده توسط بانک مرکزی هر ساله با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. در صورتی که مصوبه کمیسیون به تصویب نهایی برسد هر ساله باید این فرایند مجدداً با پیشنهاد «وزارت کشور» برای نصاب معاملات شهرداری‌های زیر یک میلیون نفر در دولت طی شود. حال سؤال این است که وقتی وزارت امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان دستگاه تخصصی یک بار این معیارها را به تصویب هیئت وزیران می‌رساند، وزارت کشور به‌عنوان یک دستگاه غیرتخصصی (در حوزه مالی) چه معیار مالی دیگری را می‌تواند اضافه کند و مجدداً این فرایند را در هیئت وزیران تکرار کند.

۳. وابسته کردن تصمیم‌گیری‌های مالی شهرداری به وزارت کشور، علی‌رغم گذشت سه دوره از انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، استقلال این نهاد عمومی را می‌تواند مخدوش کند.

۴. یکی از معیارهای مهم انسجام و شفافیت مالی، تبعیت مجموعه مقررات مالی از یک اصول مشخص است. قانون برگزاری مناقصات جزو این دسته از مقررات در حوزه مالی است که طبق اصولی تهیه و تصویب شده است (اگرچه به برخی از اصول آن می‌توان خدشه وارد کرد). لذا بهترین روش برای حل و فصل مسائل مرتبط با حوزه مالی شهرداری‌ها در مورد مناقصات ارجاع آن به قانون مزبور است ضمن اینکه در مراحل تدوین و تصویب قانون مزبور کلیه الزامات شهرداری‌ها نیز مدنظر قرار گرفته است که بند «ب» ماده (۵) آن شاهد این مدعا است.

۵. علاوه بر لایحه مزبور هم‌اکنون چندین طرح و لایحه دیگر نیز از جمله شماره‌های ثبتی ۱۰۹ و ۲۳۴ و ... برای رفع این مشکل در دستور کار مجلس است. مجلس شورای اسلامی باید این طرح‌ها و لوایح را نیز به تصویب برساند تا احیاناً برخی از مشکلات مزبور برطرف شوند و دلیل آن عدم تبعیت امور مالی شهرداری‌ها از یک مجموعه مقررات منسجم است. در صورت ارجاع این موارد به قانون برگزاری مناقصات بخش اعظمی از مشکلات برطرف خواهد شد و این همان راهبرد اصلی مجلس هشتم برای یکپارچه‌سازی و تنقیح قوانین است.

پیشنهاد

پیشنهاد می‌شود عین متن اولیه لایحه پیشنهادی شورای عالی استان‌ها (پیشنهاد برگشت به لایحه) به تصویب برسد.

۱. ماده واحده - متن زیر به‌عنوان ماده (۲۰ مکرر به آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها - مصوب ۱۳۴۶/۴/۱۲ - الحاق می‌گردد:

ماده (۲۰ مکرر) - حد نصاب‌های تعیین شده در بندهای «الف»، «ب» و «ج» ماده (۴) و قسمت اخیر ماده (۱۶) و ماده (۲۰) این آیین‌نامه متناسب با شرایط اقتصاد کشور و هماهنگ با نصاب‌های معاملات دولتی بنا به پیشنهاد وزارت کشور و با تصویب هیئت وزیران قابل تجدیدنظر خواهد بود.
تبصره - در مورد شهرهای با بیش از یک میلیون نفر جمعیت حد نصاب‌های موضوع این قانون با پیشنهاد شهردار و تصویب شورای اسلامی شهر ذی‌ربط تا سقف پنج در هزار بودجه مصوب سالیانه همان شهر برای هر معامله قابل افزایش است و در هر صورت اختیار شهرداران در این مصوبات، بالاتر از اختیار وزیران در معاملات مشابه نخواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هجدهم دی‌ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.